

Titel	Ansvarig	Beteckning	Utgiven år	Kommentar	El	Värme	Olja	Naturgas	Tillförsel	Produktion	Distribution	Användning	Erfarenheter
Olyckor & kriser 2009/2010	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	MSB 0170-10	2010	Syftar till att ge en sammanfattande bild av olyckor och kriser i samhället	X						X		
Ansvar vid naturolycka	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	MSB 0179-10	2010	Behandlar ansvaret på nationell, regional, lokal och den enskildes nivå samt luckor och oklarheter avseende ansvar.	X	X	X	X	X	X	X	X	
NordREG memo to EMG on the price peaks in the NPS market	NordREG	September 14th, 2010	2010	Delrapportering av utredning om händelserna och övriga orsaker till de stundtals höga priserna vintern 2009/10. Slutrapport väntas i dec. 2010.	X					X		X	X
Pristoppar på den nordiska elmarknaden	Statnett		2010	Innehållsrikt PM utarbetat av PÖRY på uppdrag av Statnett.	X				X	X		X	X
Elåret 2009	Svensk Energi		2010		X				X	X	X	X	
Handbok Säkerhet vid energiföretag	Svenska Kraftnät		2010	Utarbetad av Svensk Energi och Svenska Kraftnät med bistånd från Energigas Sverige och Svensk Fjärrvärme	X	X		X	X	X	X		
Kraftbalansen på den svenska elmarknaden vintrarna 2009/2010 och 2010/2011 – En rapport till Näringsdepartementet	Svenska Kraftnät	2010/441	2010	Årlig rapport	X				X	X		X	X
Samhällets elberedskap – Analys och förslag beträffande elberedskapslagen (1997:288)	Svenska Kraftnät	2009/772	2010	Redovisning av regeringsuppdrag N2009/5027/E	X				X	X	X		

Titel	Ansvarig	Beteckning	Utgiven år	Kommentar	EI	Värme	Olja	Naturgas	Tillförsel	Produktion	Distribution	Användning	Erfarenheter
Lessons for Europe of the Russian-Ukrainian Gas Crisis	CERA		2009					X	X				
Spänningskvalitet i lagstiftning och myndighetstillsyn	Elsäkerhetsverket	Dnr 09EV774	2009		X					X	X	X	
Gaskonflikten mellan Ryssland och Ukraina vid årsskiftet 2008/2009	Energimarknadsinspektionen	EI R2009:02	2009	Beskriver konflikten, tillförlitlighet i gasleveranserna och åtgärder för att minska beroende av den ryska gasen.				X	X				
Lägesrapport för leveranssäkerhet i elnäten	Energimarknadsinspektionen	EI R2009:03	2009	Se även bilaga om avbrottsrapportering.	X						X		
Identifiering och klassificering av europeisk kritisk infrastruktur (ECI) i Sverige inom energiområdet	Energimyndigheten	00-08-4795	2009		X		X	X	X	X	X		
Styrel: Prioritering av elanvändare vid elbrist	Energimyndigheten	00-08-4795	2009	Redovisning till regeringen.	X						X	X	
Inventering och översiktlig analys av energianläggnings sårbarhet för klimatförändringens effekter	Energimyndigheten	17-08-1416	2009		X		X	X	X	X	X	X	
Energisektorns sårbarhet vid pandemiskt utbrott	Energimyndigheten	60-09-2124	2009	Svar till Socialstyrelsen och MSB inför influensahotet	X		X	X	X	X	X	X	
Långtidsprognos 2008	Energimyndigheten	ER 2009:14	2009										
Funktionskrav inom elförsörjningen	Energimyndigheten	ER 2009:23	2009		X						X	X	X
Extrema väderhändelser och klimatförändringens effekter på energisystemet	Energimyndigheten	ER 2009:33	2009	Slutrapportering av regeringsuppdrag	X		X	X	X	X	X	X	

Titel	Ansvarig	Beteckning	Utgiven år	Kommentar	EU	Värme	Olja	Naturgas	Tillförsel	Produktion	Distribution	Användning	Erfarenheter
Energiläget 2009	Energimyndigheten	ET 2009:28	2009	Årlig publikation. Samlad information om utvecklingen på energiområdet. Officiell statistik ligger till grund för huvuddelen av publikationen	X	X	X	X	X	X	X	X	
NordSecurEI – Risk and Vulnerability Assessments for Contingency Planning and Training in the Nordic Electricity System	EU-projekt	17-07-06011	2009	EU-finansierad och utarbetades inom ramen för Nordel.	X					X	X		
The Russo-Ukrainian gas dispute of January 2009: a comprehensive assessment	Oxford Institute for Energy Studies	NG 27	2009					X	X				
En ny ransonerings- och prisregleringslag	Regeringskansliet, Försvarsdepartementet.	SOU 2009:69	2009	Slutbetänkande	X		X		X	X	X		
Ransonering och prisreglering i krig och fred	Regeringskansliet, Försvarsdepartementet.	SOU:2009:3	2009	Delbetänkande. Utredningen fortsätter med slutbetänkande augusti 2009.	X		X		X	X	X		
Svenska Kraftnäts arbete som systemansvarig myndighet för naturgas	Svenska Kraftnät	2009/1578	2009					X	X		X	X	
Stamnätets tekniskt-ekonomiska dimensionering	Svenska Kraftnät	2009/1013	2009	Innehåller även information om elavbrott i stamnätet i Sverige och utlandet från 1974 och framåt.	X				X		X		
Svarla svanar och högspänningsledningar; om försörjningstryggheten i det svenska elsystemet ur ett teknikhistoriskt perspektiv	Uppsala Universitet	UPTEC. STS, 1650-8319; 09019	2009	Examensarbete Björn Berglund, Uppsala Universitet	X				X	X	X		

Förmågebedömning 2010

SCENARIO - Influensapandemi

En ny form av influensavirus sprids och i alla delar av världen insjuknar en stor del av befolkningen i influensa. I början av september kommer viruset till Sverige. Arbetsplatser får en personalfrånvaro om cirka 15 procent under sju veckor. Pandemin når kulmen under vecka två och tre med en frånvaro på 50 procent. De som blir sjuka är borta från arbetet i minst fem arbetsdagar.

Observera att detta scenario skiljer sig från det som har skett i verkligheten under 2009! Bedömningen ska behandla scenariot – inte hanteringen av den nya influensan. Hanteringen av den nya influensan påverkar dock självklart bedömningen av scenariot.

Bilaga 2

Myndighetens förmåga vid en influensapandemi

Leda, samverka och informera

Påverkar krishanteringsförmågan

- Det finns en aktuell krisledningsplan som är känd i organisationen
- Det finns en krisledningsorganisation som utbildas och övas regelbundet
- Krisledningen disponerar nödvändiga resurser i form av lokaler, tekniska system för bl.a. kommunikation och lägesbild och kan verka dygnet runt under minst en veckas tid
- Det finns ett nätverk för samverkan och samverkansövningar genomförs regelbundet
- Det finns rutiner och tekniskt stöd för information till allmänhet och media samt för intern information

Myndighetens krisorganisation har en flexibel uppbyggnad. Den senaste utgåvan av energikrisplanen fastställdes sommaren 2010, där former och rutiner för krisorganisationen, samverkan och information/kommunikation framgår. Energikrisorganisationens ledande personal har utbildats vid ett flertal tillfällen, senast under 2010. Under hösten 2010 deltar en stor del av myndighetens personal i en av myndigheten ordnad elenergikrisövning. I denna övning deltar även personal från flera andra myndigheter i Sverige och Norge. Det finns möjlighet att leda krisarbete från både Eskilstuna och Stockholm. Dessutom kan i princip all personal arbeta på distans. Myndigheten har IT-stöd för att sammanställa en lägesbild över energiförsörjningen. Vidare finns flera etablerade nätverk för informationsutbyte och samverkan.

Mot bakgrund av att myndigheten inte har en direkt operativ roll i hanteringen av energikriser, energikrisorganisationen har en flexibel struktur/uppbyggnad, det finns ställföreträdare för samtliga ledande roller i såväl linjeorganisation som energikrisorganisationen samt personalens möjligheter till distansarbete, är bedömningen att myndigheten i allt väsentligt bör kunna upprätthålla sin roll i krishanteringssystemet även under en influensapandemi.

Ange hur indikatorn leda, samverka och informera påverkas av scenariot.

Materiella resurser

Påverkar förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns materiella resurser att tillgå snart efter att scenariot inträffat
- Det finns en uthållighet i de materiella resurserna om minst en vecka
- Det finns en förmåga att omfördela interna materiella resurser samt en förmåga att ta emot externa materiella förstärkningsresurser

Myndighetens roll och ansvar medför inget behov av materiella resurser.

Personella resurser

Påverkar förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns regelbundet utbildade och övade personella resurser att tillgå snart efter att scenariot har

Bilaga 2

Inträffat

- De personella resurserna kan verka under minst en vecka
- Det finns möjlighet att omfördela personal inom myndigheten samt att ta emot externa personella förstärkningsresurser

Myndighetens krisorganisation har en flexibel uppbyggnad, som medger omfördelning av personal inom myndigheten och förstärkning av externa experter. Den senaste utgåvan av energikrisplanen fastställdes sommaren 2010, där former och rutiner för krisorganisationen, samverkan och information/kommunikation framgår. Energikrisorganisationens ledande personal har utbildats vid ett flertal tillfälle, senast under 2010. Under hösten 2010 deltar en stor del av myndighetens personal tillsammans med personer från andra myndigheter i Sverige och Norge, i en av myndigheten ordnad elenergikrisövning. I princip kan all personal arbeta på distans. Bedömningen är myndigheten kan verka enligt sin roll och sitt ansvar under minst en vecka även under en influensapandemi. Dock kan svårigheter uppstå om merparten av personalen på enheten för trygg energiförsörjning är sjuk, speciellt om det samtidigt pågår en energikris.

Regelverk

Påverkar krishanteringsförmågan och förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns legalt stöd för hur myndigheten ska hantera scenariot
- Det finns riktlinjer och policys för hur myndigheten ska hantera scenariot
- Det finns avtal som gäller vid scenariot
- Ansvarsfördelningen mellan myndigheter och övriga berörda aktörer är klargjord

Erforderliga styrande dokument finns utifrån myndighetens roll och ansvar, vilken har analyserats och stämts av med andra myndigheter inom energiområdet; se myndighetens rapport ER 2010:11, *Ansvar och roller för en trygg energiförsörjning – Energimyndighetens analys*. Den redovisning som myndigheten lämnade till Näringsdepartementet 2009-05-04 avseende beredskapen för pandemiutbrott bedöms även vara relevant för det nu föreliggande scenariot.

Praktisk erfarenhet

Påverkar krishanteringsförmågan och förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Upplevd skarp händelse hade beröringspunkter med det beskrivna scenariot
- Genomförd övning hade beröringspunkter med det beskrivna scenariot

Den genomgång av rutiner och inventering av nödvändiga åtgärder som genomfördes i samband med fågelinfluensan och svininfluensan bedöms kunna tillämpas i det föreliggande scenariot. Myndigheten har ingen praktisk erfarenhet av plötsligt stor personalfrånvaro

Bilaga 2

Indikator vald av myndigheten

- Kommentar som innefattar indikatorns komponenter

Myndighetens förmåga vid en influensapandemi

	Behövs ej	Mycket bristfällig	Bristfällig	God med viss brist	God
Krishanteringsförmåga	☐	☐	☐	☒	☐
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störningen	☐	☐	☐	☒	☐

Konsekvenser för samhället

Hur påverkas samhället och medborgarna av att myndigheten respektive sektor eller länet har den angivna förmågan att hantera det beskrivna scenariot?

Samhället torde ur krishanteringsperspektiv endast påverkas om det samtidigt uppstår eller riskera uppstår störningar i energiförsörjningen. I det läget kan myndigheten, om merparten av myndighetens experter inom trygg energiförsörjning är sjuka, inte stödja övriga delar av samhället (energisektor, geografiskt områdesansvariga, privatpersoner) hantering av energikrisen. Vid en samtidig oljekris kan en eventuell lageravtappning försvåras.

Bilaga 2

Sektorns eller länets förmåga vid en influensapandemi

Leda, samverka och informera

Påverkar krishanteringsförmågan

- Det finns en aktuell krisledningsplan som är känd i organisationen
- Det finns en krisledningsorganisation som utbildas och övas regelbundet
- Krisledningen disponerar nödvändiga resurser i form av lokaler, tekniska system för bl.a. kommunikation och lägesbild och kan verka dygnet runt under minst en veckas tid
- Det finns ett nätverk för samverkan och samverkansövningar genomförs regelbundet
- Det finns rutiner och tekniskt stöd för information till allmänhet och media samt för intern information

De stora aktörerna har generellt sett bättre omfattande förmåga än de små.

Ange hur indikatorn leda, samverka och informera påverkas av scenariot.

Materiella resurser

Påverkar förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns materiella resurser att tillgå snart efter att scenariot inträffat
- Det finns en uthållighet i de materiella resurserna om minst en vecka
- Det finns en förmåga att omfördela interna materiella resurser samt en förmåga att ta emot externa materiella förstärkningsresurser

Materielhanteringen kan påverkas. De mindre aktörerna är mer sårbara.

Personella resurser

Påverkar förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns regelbundet utbildade och övade personella resurser att tillgå snart efter att scenariot har inträffat
- De personella resurserna kan verka under minst en vecka
- Det finns möjlighet att omfördela personal inom sektorn eller länet samt att ta emot externa personella förstärkningsresurser

De verksamheter som normalt arbetar med skiftgång har förhållandevis bra förutsättningar att klara en influensapandemi. Detta gäller t.ex. verksamheten vid raffinaderier och drift av kraftverk. Generellt sett har energisystemet hög tillgänglighet, men det kan vid en influensapandemi bli svårt att klara extraordinära händelser. Inom elförsörjningen finns en etablerad samverkansorganisation som kan eventuellt kan underlätta situationen.

Bilaga 2

Regelverk

Påverkar krishanteringsförmågan och förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns legalt stöd för hur sektorn eller länet ska hantera scenariot
- Det finns riktlinjer och policys för hur sektorn eller länet ska hantera scenariot
- Det finns avtal som gäller vid scenariot
- Ansvarsfördelningen mellan myndigheter och övriga berörda aktörer är klargjord

Det saknas lagligt stöd för att i fredstid prioritera energileveranser/reparationer. Projekt pågår dock avseende prioritering av el (Styrel-projektet). Om det under en influensapandemi även uppstår en kris i energiförsörjningen, kan eventuellt arbetstidsregleringen vara ett hinder för hantering av en energikris.

Praktisk erfarenhet

Påverkar krishanteringsförmågan och förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Upplevd skarp händelse hade beröringspunkter med det beskrivna scenariot
- Genomförd övning hade beröringspunkter med det beskrivna scenariot

Det genomfördes en inventering och planering inför fågel- respektive svininfluensan.

Indikator vald av myndigheten

- Kommentar som innefattar indikatorns komponenter

Bilaga 2

Sektorns eller länets förmåga vid en influensapandemi

	Behövs ej	Mycket bristfällig	Bristfällig	God med viss brist	God
Krishanteringsförmåga	☐	☐	☐	☒	☐
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störningen	☐	☐	☐	☒	☐

Konsekvenser för samhället

Hur påverkas samhället och medborgarna av att myndigheten respektive sektor eller länet har den angivna förmågan att hantera det beskrivna scenariot?

Generella slutsatser är svåra att dra eftersom konsekvenserna till mycket stor utsträckning beror på vilken/vilka energisektorer som drabbas och på lokala/regionala förhållanden. Om det inte pågår någon annan samhällskris/extraordinär händelse bör den redovisade förmågan endast medföra små eller inga problem för samhället. Om det pågår eller uppstår andra störningar i energiförsörjningen kan det innebära märkbara problem.

Förmågebedömning

SCENARIO

Isstorm

Under de senaste dygnet har vädret i Sverige varit klart och kallt. Temperaturen har nattetid varit ca -10°C , för att under dagarna stiga till i genomsnitt -5°C . Elförbrukningen har för årstiden varit hög och Svenska Kraftnät håller effektreserver i beredskap. Väderprognoser varnar för stormbyar, snöfall och underkylt regn över en mycket stor yta av Sverige, som sträcker sig över flera angränsande län och inkluderar såväl större städer som landsbygd. SMHI har utfärdat en klass 2 varning för de kommande dygnet, då risken för en s.k. isstorm är överhängande. En organisation/län, dess verksamhets- och ansvarsområde förutspås bli direkt drabbade av ovädret.

Nästa morgon slår ovädret med full kraft. På grund av höga vindhastigheter och kraftig nedisning havererar ledningar för svåra påfrestningar och ställverk kortslogs efter hand. Detta orsakar omfattande strömbrott i området.

Den kraftiga nedisningen knäcker även telefonstolpar, radiomaster och mobiltelefonmaster vilket orsakar omfattande störningar också på elektroniska kommunikationer. Vägar blir till stora delar oframkomliga på grund av flera centimeter tjock isbeläggning, omkullblåsta träd och nedfallna ledningar. Flera personolyckor i trafiken inrapporteras. Allmänheten uppmanas att stanna hemma. Akuta transporter kan endast genomföras genom körning i kolonn, efter att Vägverket halkbekämpat. På grund av den kraftiga isbeläggningen står även hela det drabbade områdets järnvägsnät stilla. I förlängningen ger isstormen återverkningar inom flera samhällssektorer, bland annat genom störningar i betalningssystemet, livsmedel- och dricksvattenförsörjning, den kommunal vård- och omsorgen etcetra.

Efter tre dygn avtar ovädret och den följande veckan blir klar och kall, vilket bland annat innebär att istäcket ligger kvar på väg- och järnvägsnät. Cirka 1 miljoner abonnenter i området är utan elförsörjning. Elnätets minskade förmåga och överansträngning föranleder också s.k. effektbrist i andra delar av landet. Röjningsarbete och reparationer kan dock påbörjas. Havererade ställverk i det drabbade området beräknas vara funktionsdugliga inom några dygn, men skadade ledningar beräknas kunna tas i full drift om tidigast en till två veckor. Manuell bortkoppling kommer att behöva tillämpas i området och även i andra delar av Sverige under den närmaste månaden. Även telekommunikationer förväntas fungera bristfälligt under denna tid.

Myndighetens förmåga vid isstorm

Med isstorm avses scenariot ovan

Larm

Påverkar krishanteringsförmågan

- Det finns rutiner för omvärldsbevakning
- Det finns övade larmrutiner
- Det finns utbildad och övad tjänsteman in beredskap (TiB) som är bemannad 24 timmar per dygn, 365 per år

Myndigheten har rutiner för omvärldsbevakning. Energimyndigheten tillhör inte de särskilt utpekade myndigheter som bör ha tjänsteman i beredskap, men i praktiken är ledande befattningshavare tillgängliga dygnet runt via mobiltelefon. Näringsdepartementet har larmlistor till personal knutna till hantering av energikriser.

Leda, samverka och informera

Påverkar krishanteringsförmågan

- Det finns en aktuell krisledningsplan som är känd i organisationen
- Det finns en krisledningsorganisation som utbildas och övas regelbundet
- Krisledningen disponerar nödvändiga resurser i form av lokaler, tekniska system för bl.a. kommunikation och lägesbild och kan verka dygnet runt under minst en veckas tid
- Det finns ett nätverk för samverkan och samverkansövningar genomförs regelbundet
- Det finns rutiner och tekniskt stöd för information till allmänhet och media samt för intern information

Myndighetens krisorganisation har en flexibel uppbyggnad. Den senaste utgåvan av energikrisplanen fastställdes sommaren 2010, där former och rutiner för krisorganisationen, samverkan och information/kommunikation framgår. Energikrisorganisationens ledande personal har utbildats vid ett flertal tillfällen, senast under 2010. Under hösten 2010 deltar en stor del av myndighetens personal i en av myndigheten ordnad elenergikrisövning. I denna övning deltar även personal från flera andra myndigheter i Sverige och Norge. Det finns möjlighet att leda krisarbete från både Eskilstuna och Stockholm. Dessutom kan i princip all personal arbeta på distans. Myndigheten har IT-stöd för att sammanställa en lägesbild över energiförsörjningen. Vidare finns flera etablerade nätverk för informationsutbyte och samverkan.

Huruvida myndigheten kommer att kunna leda, samverka och informera under en isstorm beror på den isstormens geografiska utbredning och hur hårt drabbad infrastrukturen för elektroniska kommunikationer blir. Myndigheten har dock inte en direkt operativ roll i hanteringen av energikriser, energikrisorganisationen har en flexibel struktur/uppbyggnad, det finns ställföreträdare för samtliga ledande roller i såväl linjeorganisation som energikrisorganisationen samt personalens möjligheter till distansarbete, är bedömningen att myndigheten i viss utsträckning bör kunna upprätthålla sin roll i krishanteringssystemet även under en isstorm.

Ange hur indikatorn leda, samverka och informera påverkas av scenariot.

Reservkraft

Påverkar krishanteringsförmågan och förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns testad reservkraft med uthållighet om minst en vecka

Myndighetens lokaler i Eskilstuna är försedda med reservkraft som testat regelbundet. Dock behöver bränsletanken fyllas på efter 3–4 dagar, vilket kan vara ett problem om tankbilarna får svårt att ta sig fram.

Möjlighet att flytta samhällsviktig verksamhet till annan plats

Påverkar förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns genomförda förberedelser på den alternativa platsen
- Flytt av verksamhet till alternativ plats är övad

Myndigheten har lokaler för ledning av verksamheten både i Eskilstuna och Stockholm. I princip all personal har möjlighet till distansarbete, vilket starkt minskar behovet av att fysiskt ta sig till ett kontor. Kontoret i Stockholm har ett fåtal rum utöver de som nyttjas av den i Stockholm stationerade personalen. Det finns inget inom myndighetens ansvarsområde som kräver/medför behov av att kunna flytta verksamheten till annan plats.

Materiella resurser

Påverkar förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns materiella resurser att tillgå snart efter att scenariot inträffat
- Det finns en uthållighet i de materiella resurserna om minst en vecka
- Det finns en förmåga att omfördela interna materiella resurser samt en förmåga att ta emot externa materiella förstärkningsresurser

Myndighetens roll och ansvar medför inget behov av materiella resurser.

Personella resurser

Påverkar förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns regelbundet utbildade och övade personella resurser att tillgå snart efter att scenariot har inträffat
- De personella resurserna kan verka under minst en vecka
- Det finns möjlighet att omfördela personal inom myndigheten samt att ta emot externa personella förstärkningsresurser

Myndighetens krisorganisation har en flexibel uppbyggnad som medger omfördelning av personal inom myndigheten och förstärkning av externa experter. Den senaste utgåvan av energikrisplanen fastställdes sommaren 2010, där former och rutiner för krisorganisationen, samverkan och information/kommunikation framgår. Energikrisorganisationens ledande personal har utbildats vid ett flertal tillfälle, senast under 2010. Under hösten 2010 deltar en stor del av myndighetens personal tillsammans med personer från andra myndigheter i Sverige och Norge, i en av myndigheten ordnad elenergikrisövning. I princip kan all personal arbeta på distans. Bedömningen är att myndigheten i viss omfattning kan verka enligt sin roll och sitt ansvar under minst en vecka även under en isstorm.

Regelverk

Påverkar krishanteringsförmågan och förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns legalt stöd för hur myndigheten ska hantera scenariot
- Det finns riktlinjer och policys för hur myndigheten ska hantera scenariot
- Det finns avtal som gäller vid scenariot
- Ansvarsfördelningen mellan myndigheter och övriga berörda aktörer är klargjord

Erforderliga styrande dokument finns utifrån myndighetens roll och ansvar, vilket har analyserats och stämts av med andra myndigheter inom energiområdet; se myndighetens rapport ER 2010:11, *Ansvar och roller för en trygg energiförsörjning – Energimyndighetens analys*. Myndighetens roll i en värmekris, som lär bli följden av en isstorm, är inte fullt klarlagd.

Praktisk erfarenhet

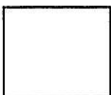
Påverkar krishanteringsförmågan och förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Upplevd skarp händelse hade beröringspunkter med det beskrivna scenariot
- Genomförd övning hade beröringspunkter med det beskrivna scenariot

Myndigheten deltog i motspelet vid Elövning 2008 som arrangerades av Svenska Kraftnät, där även E.ON, Fortum och Vattenfall övades i en isstormshändelse. Energimyndigheten arbetade med stöd och information till olika aktörer vid stormarna Gudrun och Per.

Indikator vald av myndigheten

- Kommentar som innefattar indikatorns komponenter

Myndighetens förmåga vid isstorm

	Behövs ej	Mycket bristfällig	Bristfällig	God med viss brist	God
Krishanteringsförmåga	☐	☐	☒	☐	☐
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störningen	☐	☐	☒	☐	☐

Konsekvenser för samhället

Hur påverkas samhället och medborgarna av att myndigheten respektive sektor eller länet har den angivna förmågan att hantera det beskrivna scenariot?

Baserat på antagandet att de elektroniska kommunikationerna blir svårt störda i en isstorm kan myndigheten inte med information, tips och råd m.m. i önskad omfattning stödja övriga delar av samhället (energisektorn, geografiskt områdesansvariga, privatpersoner). Detta rör troligen främst områdena el-, värme- och bränsleförsörjning.

Sektorns eller länets förmåga vid isstorm

Med isstorm avses scenariot ovan

Larm

Påverkar krishanteringsförmågan

- Det finns rutiner för omvärldsbevakning
- Det finns övade larmrutiner
- Det finns utbildad och övad tjänsteman in beredskap (TiB) som är bemannad 24 timmar per dygn, 365 per år

Det finns i varierande grad rutiner för omvärldsbevakning, hantering av larm och motsvarighet till TiB hos samtliga aktörer i energisektorn (produktion och distribution).

Leda, samverka och informera

Påverkar krishanteringsförmågan

- Det finns en aktuell krisledningsplan som är känd i organisationen
- Det finns en krisledningsorganisation som utbildas och övas regelbundet
- Krisledningen disponerar nödvändiga resurser i form av lokaler, tekniska system för bl.a. kommunikation och lägesbild och kan verka dygnet runt under minst en veckas tid
- Det finns ett nätverk för samverkan och samverkansövningar genomförs regelbundet
- Det finns rutiner och tekniskt stöd för information till allmänhet och media samt för intern information

Samtliga aktörer har krisledningsplaner, organisation, materiella resurser, nätverk och informationsförmåga, men i varierande grad – de stora aktörerna har bättre förmåga än små. Det som generellt kan brista är huruvida utbildning och övning sker regelbundet samt uthålligheten. Inom eldistributionen finns en etablerad samverkan mellan elnätföretagen i händelse av svåra störningar. Denna samverkan har en egen ledningsorganisation och övas årligen.

Ange hur indikatorn leda, samverka och informera påverkas av scenariot.

Reservkraft

Påverkar krishanteringsförmågan och förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns testad reservkraft med uthållighet om minst en vecka

Det finns brister avseende planering för bränslelogistik och övrig driftplanering för reservverk.

Elnätföretagen har reservverk för sina normala behov för underhåll och reparationer av elnätet. Åtta oljedepåer har reservkraftanläggningar och de kan flyttas till ytterligare fyra depåer. Det finns mobila reservverk inom naturgassektorn som kan användas för elförsörjning av mät- och reglerstationerna. Möjlighet till s.k. ö-drift i elförsörjningen finns i praktiken endast för ett fåtal områden i landet.

Möjlighet att flytta samhällsviktig verksamhet till annan plats

Påverkar förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns genomförda förberedelser på den alternativa platsen
- Flytt av verksamhet till alternativ plats är övad

De stora aktörerna inom elförsörjningen har viss flexibilitet avseende driftplatser. Bränsleutlastning från någon av de ca 25 oljedepåerna kan i viss utsträckning flyttas till annan depå. Naturgasförsörjningen kan ledas från två driftplatser. Eftersom fjärrvärmeförsörjningen är lokal finns i praktiken sällan möjligheter till alternativ plats för ledning av verksamheten.

Materiella resurser

Påverkar förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns materiella resurser att tillgå snart efter att scenariot inträffat
- Det finns en uthållighet i de materiella resurserna om minst en vecka
- Det finns en förmåga att omfördela interna materiella resurser samt en förmåga att ta emot externa materiella förstärkningsresurser

Det finns vissa gemensamma/centrala materiella resurser inom energiförsörjningen, men de räcker inte alls till för isstormsscenarioet. Inom NordBER pågår diskussioner om möjligheter nyttja stöd mellan de nordiska länderna avseende elmateriel.

Det finns enligt internationella krav minst 90 dagars lager av olja/oljeprodukter att förse marknaden med.

Personella resurser

Påverkar förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns regelbundet utbildade och övade personella resurser att tillgå snart efter att scenariot har inträffat
- De personella resurserna kan verka under minst en vecka
- Det finns möjlighet att omfördela personal inom sektorn eller länet samt att ta emot externa

Inom elförsörjningen finns elsamverkansorganisationen, som övar varje år, för att bland annat matcha resurstillgång med det aktuella behovet. Dessutom har de stora elnätsföretagen verksamhet och kontaktnät utomlands för att skaffa resurser. Inom oljeförsörjningen finns poolorganisationen och ett etablerat löpande samarbete mellan bolagen, men det är oklart om detta räcker i riktigt svåra situationer. Inom fjärrvärme- respektive naturgasförsörjningen bedöms det inte finnas något behov av extra personal i det givna scenariot eftersom de systemen inte direkt påverkas av isstorm (markförlagda ledningar).

Regelverk

Påverkar krishanteringsförmågan och förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Det finns legalt stöd för hur sektorn eller länet ska hantera scenariot
- Det finns riktlinjer och policys för hur sektorn eller länet ska hantera scenariot
- Det finns avtal som gäller vid scenariot
- Ansvarsfördelningen mellan myndigheter och övriga berörda aktörer är klargjord

Inom elförsörjningen finns rutiner för lån av resurser mellan företagen inom landet (nätföretagens elsamverkansorganisation), men för övriga energisektorer kan det finnas brister.

Det går inte i fredstid att prioritera/beordra leveranser av energi till viktiga användare, möjligen med undantag om det "råder räddningstjänst". Projekt pågår dock avseende prioritering av el (Styrel-projektet).

Ansvarsfördelningen mellan olika aktörer är i huvudsak tydlig, men det finns behov av ytterligare klargörande avseende värmeförsörjningen. Se myndighetens rapport ER 2010:11, *Ansvar och roller för en trygg energiförsörjning – Energimyndighetens analys*. Vad gäller krav på energianvändares krishanteringsförmåga är kraven ofta indirekta (det finns krav på producenter och distributörer vilket indirekt då ställer krav på att energianvändare ska klara av övriga situationer, t.ex. elavbrott på minst 24 timmar).

Praktisk erfarenhet

Påverkar krishanteringsförmågan och förmågan i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar

- Upplevd skarp händelse hade beröringspunkter med det beskrivna scenariot
- Genomförd övning hade beröringspunkter med det beskrivna scenariot

Det finns erfarenheter från hanteringen av de störningar som följde efter stormarna Gudrun (2005) och Per (2007).

Cirka 100 personer hos Svenska Kraftnät, E.ON, Fortum och Vattenfall övade i oktober 2008 en isstormshändelse (Elövning 2008).

Vad gäller olje-/bränsleförsörjning genomförde Samverkansområde Transporter en "snöstormsövning" år 2004.

Indikator vald av myndigheten

- Kommentar som innefattar indikatorns komponenter

Sektorns eller länets förmåga vid isstorm

	Behövs ej	Mycket bristfällig	Bristfällig	God med viss brist	God
Krishanteringsförmåga	☐	☐	☒	☐	☐
Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå störningen	☐	☐	☒	☐	☐

Konsekvenser för samhället

Hur påverkas samhället och medborgarna av att myndigheten respektive sektor eller länet har den angivna förmågan att hantera det beskrivna scenariot?

Den allvarligaste konsekvensen är att händelsen leder till långvariga avbrott i värmeförsörjningen. Detta oavsett vilken typ av uppvärmningsform som bostäderna/lokalerna har eftersom all uppvärmning i större eller mindre grad är beroende av el, se myndighetens rapport ET2009:26, *Värmeavbrott – En guide till hur kommuner kan lindra en värmekris*.

Ett fåtal geografiskt områdesansvariga och boende har planerat och vidtagit förberedelser för långvarigt avbrott i värmeförsörjningen med de behov av t.ex. evakuering, flyttning av personer och verksamheter, tillgång till reservvärme, omfattande bränslelogistik för reservverk m.m. som kan komma att krävas. Men generellt har boende på landsbygden i högre grad än boende i tätorter alternativa och eloberoende värmekällor.

De kommuner och län som drabbades av Gudrun och/eller Per har i många fall bättre beredskap än andra.

Scenariot leder till ett omfattande behov och en omfattande användning av reservverk, vilket ställer stora krav på att det finns en planering för t.ex. bränsleförsörjning. Ett fåtal användare och geografiskt områdesansvariga har för hantering av bränsleförsörjning, drift och underhåll av de reservverk man disponerar eller avser att tillfälligt skaffa vid behov.